

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

VIII. Tradendæ Christianæ doctrinæ Vicarios sibi substituit, eisqúe certum stipendium à Rege Lusitaniæ curat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

CAPVT VIII.

Tradendæ Christianæ doctrinæ Vicarios sibi substituit, eisq̄ certum stipendium ab Rege Lusitaniæ curat.

SPECTATA in depellendis morbis neophytorum fides atque industria, ad communicandum cum eisdem laborem plebis erudiendæ, Xauerium accendit. Itaque delectu habito, quibus haud minus sedulitatis erat quam pietatis, eos quoquò versus dimittebat, monitos vt in domibus, viis, plateis Catechismum, ita vt acceperant, rudibus traderent. Vbi rem pulchre institutam suis iam viribus niti videbat posse; in alium vicum ipse cum pueris commigrabat, eadem ratione pagos reliquos eruditurus. Quos omnes vt obierat, quietis immemor, labore in orbem redeunte, ad primum vicum reuertebatur, confirmaturus si quid fortè labaret: eodemq̄ ordine pagos deinceps reuisebat omnes. Inter hæc non modò ad præsens tempus, sed etiam in posterum rem Christianam stabiliendam ratus, in singulis pagis oppidisque Christianæ institutionis relinquebat exemplū, scribēdignaris, vt id describerent; rudibus, vt ediscerent, quotidieque memoriter recitarent,

Catechismi tradēdi laborē cū pueris communi cat.

rent, præcipiens. In omnibus etiam vicis instituit, vti festis diebus omnibus neophyti vnum in locum congregati, Christianam doctrinam cuncti pariter decantarent. Vt autem rectum institutum rectè atq; ordine procederet, Vicarios muneris sui relinquendos existimans, in oppidis vicisque singulis vnum aliquem Christianæ rei curatorem (Canacapolam ipsi appellant) constituit. Et Canacapolis (ne quando tam necessarium institutum interiret) à Prætoze Indiæ certam quotannis pecuniam attribuit ad victum. Canacapolis instituendis causa hæc fuit, vt essent, qui paruis pueris periclitantibus baptismò succurrerent in tempore; cæterisque in rebus, quæ moram dilationemque non patiuntur, neophytis subuenirent, quoties ipsius Francisci occursum locorum longinquitas moraretur. Proinde omnibus in locis singulos binosve delegit, qui disciplinæ Christianæ intelligentia, grauitate vitæ, pietatis ardore, morum integritate inter cæteros eminent. his baptismi ratione tradita, mandauit, vt, si quando necessitas vrgeret, impigre baptizarent infantes; si quid incidisset grauius, referrent ad se. Hi in suo quisque pago, ob Sacerdotum inopiam, instar Curionum seu Parochorum

*Canacapolam
Francisci
Vicarij.*

erant.

erant. ædem sacram curabant: bis in die Catechismum tum Latino tum patrio sermone, manè viris, post meridiem mulieribus, tradebant. Nuptias quoque de more pronuntiabant, inquirentes ecqua connubiorum forent impedimenta: præcipuè verò periclitantes ætatis imbecillitate infantulos baptisinate abluebant. Iidem lustranti vicos Xauerio numerum puerorum eo anno natorum, itemque habentium apud se pellices, inimicitiasque inter se exercentium, edebant statim; quo ille hisce rebus remedium quam maturimè adhiberet. Ita res omnes præcipuas celeriter singulis in locis cognoscebat pariter & componebat, vt, quam minima mora interposita, transfiret aliò. In hos omnes Canacapolas, Xauerij rogatu, quadringenti aurei ex publico à Prætore Indiæ attributi, ab Rege Lusitaniæ confirmati deinde sunt. Ea pecunia Regina Lusitaniæ soccorum & crepidarum nomine pensitabatur. Quocirca

*Epistola
ad Reginã
Lusitaniã.*

Franciscus ad Catharinam Reginam tam falsè quam piè scripsit: Non alios fore soccos aut crepidas aptiores, quibus ipsa scanderet in cælum, quam pueros Christianos oræ Piscariæ, eorumque institutiones. Quare orate se, vt soccorum crepidarumque suarum vecti-

gal, ad sternendam sibi in cælum viam, illorum præceptoribus attribueret, lata tali commutatione, qua nullam potiorrem optare potuisset. Illa, vt erat femina insigni religione, totam rem valde probauit: suumque illud tributum Canacapolis, neophytorum magistris, volens ac libens concessit. Ita auctore Xa- uerio, liberalitate Reginae, Regis aucto- ritate, constituta res, stabilitaq; , non ma- iore illorum merito, quam rei Christia- nae emolumento.

*Liberali-
tas ac pie-
tas Reginae
Lusitaniae.*

CAPVT IX.

*Brachmanas conuincit, nonnullosq; eo-
rum conuertit.*

*Brachma-
nes eorūq;
religio.*

INTER hæc haud nihil cum Brach- manis Francisco negotij fuit. Inter omnes Indorum gentes, non solum nobilitate, sed etiam sapientia eminent Brachmanes, stirps Regia eadem & Sacerdotalis. Vnum ipsi Deum colunt (Parabram vocant) principium rerum omnium, omni ex parte perfectum, quippe conditorem terræ cælique. Sed fabulas innumera- biles, ad decipiendum vulgus, affingunt vero: ab illo tres filios progenitos, muni- dique administrationi præpositos, quo- rum